

Advocaat: 'Rechtspositie verdachten holt achteruit'

Hogere straffen, een toename van het aantal levenslangstraffen: Het straffklimaat in Nederland verhardt. „De rechtspositie van verdachten holt steeds verder achteruit”, merkt advocaat Tjalling van der Goot. Hij somt een aantal voorbeelden op waaruit volgens hem de verslechterde positie van verdachten blijkt. „Het is tijd voor een ander geluid.”

058-2845845

Door Truus Duisterwinkel

1 De politierechter kon tot 12 juli 2002 maximaal zes maanden gevangenisstraf opleggen. Sindsdien is de wet veranderd en heeft de politie-

rechter in zijn eentje de kans om maximaal een jaar gevangenisstraf op te leggen. De politierechter, die meestal direct mondeling uitspraak doet, beslist binnen dertig minuten over een jaar van iemands leven.

2 De raadkamer van de rechtbank kan sinds 1 januari 2005 in een keer de voorlopige hechtenis voor negentig dagen bevelen. Tot die datum moest de raadkamer iedere dertig dagen beoordelen of de verdachte langer vast moest blijven zitten. „Nu moet de verdachte zelf een verzoek indienen om de voorlopige hechtenis te schorsen of op te heffen. Het initiatief is omgedraaid.

3 „Je kunt vast komen de zitten voor de vernieling van een bus-hokje of het geven van één tik.” Sinds 1

oktober 2004 zijn meer misdrijven aangewezen waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Ook verdachten van relatief minder ernstige delicten als mishandeling en vernieling kunnen vastgehouden worden tot de rechtszaak.

4 In een recent wetsvoorstel met betrekking tot de terrorismebestrijding staat dat verdachten in afwachting van hun rechtszaak twee jaar vast mogen zitten zonder dat de rechter de zaak hoeft te beoordelen.

5 Ook zou het mogelijk moeten zijn dat de advocaat van de verdachte in die periode geen inzage mag hebben in het dossier. „Een verdachte kan twee jaar in de cel doorbrengen zonder dat hij weet waarop de bezwaren tegen hem zijn gebaseerd. Hoe

moet de verdachte zich dan verdedigen? Terrorismedreiging als toverwoord.”

6 Ambtsberichten van de AIVD waarin informatie over verdachten staat kan volgens een nieuwe wet makkelijker gebruikt worden als bewijs in een strafzaak. „Maar die ambtsberichten zijn per definitie niet toetsbaar. De AIVD controleert zelf de bronnen en informatie op betrouwbaarheid. Bij eventueel gebruik van mistige informatie holt de rechtspositie van de verdachte achteruit.”

7 Veelplegers kunnen sinds 1 oktober 2004 voor maximaal twee jaar opgesloten worden in een inrichting voor stelselmatige daders (ISD). Dan blijft de maatschappij twee jaar lang de overlast bespaard. „Het gaat meestal om minder zware delicten. Denk aan de zoveelste diefstal van

een pak koffie uit de supermarkt of het stelen van een autoradio. Delicten hoe vervelend ook, die normaliter to hooguit enkele weken gevangenisstraf leiden.” Het risico op willekeur bestaat. De ene autodief wordt twee jaar opgesloten in een ISD, de volgende krijgt twee weken gevangenisstraf omdat er geen ISD-plek meer beschikbaar is.”

8 Als de afhandeling van een overtredding langer dan vier jaar duurt, ging de verdachte vrijuit. De verjaringstermijn is sinds 7 juli veranderd in tien jaar. Zo kunnen tientallen zaken die dreigden te verjaren, toch nog aan gepakt worden. „Dat zou een stimulans moeten zijn om deze eenvoudige zaken sneller te berechten. Moet het inlopen van de achterstand ten koste gaan van de positie van de verdachte?”

12-12-2006 RC

Anker en Anker

058-2442500